

ניתוח נתוני תאונות עבודה – חציון ראשון שנת 2024

עדכוני לקוחות

בתחילת החודש התפרסם [דוח](#) עמותת קו לעובד (עמותה שפועלת לקידום זכויותיהם של כלל העובדים במשק הישראלי) המסכם את תאונות העבודה שהתרחשו במחצית הראשונה של שנת 2024. הדוח מתייחס לתאונות בכלל ענפי העבודה ובפרט בענפי הבנייה והתעשייה – בהם התרחשו רוב התאונות.

נתוני הדו"ח

נכון למועד פרסום הדו"ח, בשנת 2024 נהרגו 27 עובדים בתאונות עבודה ונפצעו 223 ברמת חומרה בינונית וקשה. באופן מפתיע ומצער, מספרים אלה לא רחוקים ממספר התאונות בשנים קודמות וזאת על אף מלחמת חרבות ברזל, אשר הובילה להשבתת מקומות עבודה רבים ולמניעת כניסתם של עובדים פלסטינים. מרבית מהתאונות הקטלניות בכלל הענפים נגרמו בשל **נפילה מגובה** (41%), **ונפילת חפץ כבד** (30%), וכן בשל התחשמלות, לכידה במכונה, רכב עבודה, קריסה ועוד. מרבית ההרוגים היו בענף הבנייה (15 הרוגים מתוך 27, 55%) – האחוז הגבוה ביותר של הרוגים מתוך כלל הענפים מאז שנת 2019.

לטענת כותבי הדוח, ענף הבנייה ממשיך להיות הענף המסוכן ביותר והמוביל במספר התאונות הקטלניות והקשות בישראל, כאשר 89 מתוך 223 מהפציעות ברמה בינונית וקשה (כ-40%) היו בענף הבנייה. מספר זה נמוך משמעותית ממספר הנפגעים בינוני-קשה בשנת 2023 וכן כמות הפציעות הבינוניות גבוהה יותר משמעותית מזו שנרשמה בשנים 2019-2021. בדומה לסוגי התאונות שגרמו למותם של עובדים, נפילה מגובה הינה הגורם מספר אחת לתאונות עבודה בהן נפצעו עובדים ברמה בינונית ומעלה בכל הענפים, ומהווה 48% מסך הנפגעים. נפילת חפץ היא הסיבה השנייה (17%) ואחריה לכידה במכונה או פגיעה ממכשיר עבודה (10%).

צווי בטיחות

כידוע, צווי בטיחות, ניתנים בגין ליקויי בטיחות שנמצאו באתרי עבודה בענפים השונים שנמצאו בהם **ליקויים אשר מהווים סכנה לשלומם או בריאותם של אדם**, ונכנסים לתוקף באופן מיידי (או בזמן אחר שנקוב בצו). צו יכול להנחות, בין היתר, על עצירה של עבודה באזור/מתקן ספציפי או באתר כולו, על תיקון ליקוי, הרחקת גורם מהאתר ועוד. כלומר, צווים יכולים **להשפיע באופן משמעותי** מאוד על יזמים, קבלנים מבצעים וגורמים נוספים, עד כדי השבתת האתר לזמן ממושך.

העילות הנפוצות עד כה בשנת 2024 להטלת צווי בטיחות כאמור הינן מסירת תסקיר על ידי בודק מוסמך לפי פקודת הבטיחות בעבודה; אי עמידה בדרישות חוק החשמל; פגם במעלית שבוצע לה תסקיר לפי פקודת הבטיחות בעבודה; ועוד.

עד כה ניתנו 1,176 צווי בטיחות, מתוכם 835 בענף הבנייה (71%). זאת, למרות העובדה שכמות הצווים שניתנו בענפים

השוניים לא בהכרח משקפת את כמות ההפרות שבוצעו בפועל באותם ענפים, שכן מנתוני הדוח עולה שישנם ענפים בהם כמעט ולא מוטלים צווי בטיחות, למרות טענות על בעיות מערכתיות והפרות שיטתיות וחוזרות.

המלצות

לאור הנתונים הנ"ל ארגון קו לעובד ממליץ על שורה של צעדים לשיפור המצב, כגון: שינויי חקיקה (כגון הגברת השקיפות במתכונת העבודה של מינהל הבטיחות ורשם הקבלנים), אמצעים להגברת ההרתעה (דוגמת שיפור תנאי מפקחים ותגבור יחידת החקירות) וקידום שינויים בתרבות העבודה (לדוגמה, הקמת ועדות בטיחות וחובת הכשרות). [1]

המלצות הדוח עלולות בקנה אחד עם מגמת ההחמרה שאנו רואים בתחום הבטיחות בעבודה ואחריות תאגידים ונושאי משרה להפרות בעיני רשויות האכיפה, בתי המשפט ואצל המחוקק. כידוע, על שולחן הכנסת מונחת בימים אלו הרפורמה המוצעת לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), וזאת כחלק ממהלך שינוי ועדכון שרשרת האחריות באתרי הבניה, ומתוך מטרה להגביר את המאבק בתאונות עבודה. בין היתר, הרפורמה משנה את מדרג בעלי התפקידים באתרי הבניה, כך שתוטל לראשונה **אחריות ישירה** בדין לבטיחות באתרים על שורת בעלי תפקידים נוספים באתרי הבניה, כדוגמת מזמין העבודה ו-"מנהל האתר" (מנהל פרויקט), וכן מינויו של "בקר בטיחות" מטעם המזמין.

המלצתנו היא לפעול כבר כעת ולנקוט באמצעים פנים-ארגוניים שיוכלו להסדיר, לטייב ולרענן את מערך הבטיחות בתאגידים ולהתאימם בצורה מושכלת למגמות שבפסיקה ובחקיקה ולהיערך לקראת הבאות.

אנו עומדות לרשותכם לצורך בחינת ומיפוי מערך הבטיחות הקיים בחברה וביצוע סקרי הנהלה ומיפוי פערים, וכן נקיטה באמצעי בטיחות מתאימים לתאגיד ולנושאי המשרה בו, לרבות הכנת תכנית אכיפה פנימית וליווי החברה בהטמעתה באופן אפקטיבי ומתמיד על מנת להבטיח את יישומה; גיבוש נהלים מתאימים; ועוד.

[1] לרשימת ההמלצות המלאה ראו עמ' 12 לדוח.

אנשי קשר

יסמין גולדופסקי
עורכת דין

לירון קרס
שותפה

הילה שמעון
שותפה